

LUTERILAINEN TAPA TULKITA RAAMATTUA

Luterilaiselle Kristus on Jumalan Sana ja Raamatun keskus. Tästä jo itse Lutherin käyttämästä periaatteesta käsin me luterilaiset luemme Raamattua.

Raamattua ei tule lukea kuin tietosanakirjaa. Raamattu ei ole erehtymätön, vaan siinä näkyy oman aikansa ihmisten käsitys maailmasta, ihmisestä ja Jumalasta. Raamatusta ei löydy vastausta kaikkiin ihmiselämän ongelmiin. Mutta Raamatusta löydämme Kristuksen. Hänessä kohtaamme rakastavan Jumalan.

Luterilaisille Raamattu on – ainakin periaatteessa – tärkeämpi kuin kirkon oppi. Kirkkojärjestyksessä sanotaan, että ”kaikkea oppia kirkossa on tutkittava ja arvioitava Jumalan pyhän sanan mukaan.” Tähän sisältyy kuitenkin ongelma. Vaikka uskonpuhdistuksen yksi periaate onkin ”yksin Raamattu”, kirkossa oppi on usein käytännössä suuremmissa merkityksessä kuin Raamattu. Raamattua luetaan sitä myöhäisemmän opinkehityksen valossa. Miksi näin?

Selitys on ainakin osaksi siinä, että Raamatusta on vaikea löytää yhtä ja yksiselitteistä oppia, vaan siellä on monia, jopa keskenään ristiriitaisia näkemyksiä Jumalasta ja hänen toiminnastaan maailmassa. Puhdas raamatullisuus on siksi mahdottomuus – tulkitsija joutuu aina tekemään valintoja jonkin periaatteen pohjalta.

Luterilaiselle kristitylle tuo edellä mainittu Kristus-keskeisyys tarjoaa ratkaisun Raamatun lukijalle silloin, kun oppi ja Raamattu näyttävät vievän eri suuntaan. Se, mikä Lutherin sanoin ”ajaa Kristusta”, on tärkeää. Kun Raamattu vie lukijansa Kristuksen eteen, Jumala puhuu Raamatussa. Kun Raamattu vie lukijansa Kristuksen hengessä lähimmäisemme luo, Jumala puhuu Raamatussa. Mutta jos Raamattu johtaa kiistelemään oikeasta opista, tuomitsemaan toisia tai syrjimään lähimmäisiä, silloin Raamattua ei lueta niin kuin sitä kuuluisi lukea.

Ihmisten kirjoittamana Raamattu on vahvasti sidoksissa kirjoitusaikaansa. Siksi sitä saa ja pitääkin tutkia. Nykyaikainen raamatuntutkimus auttaa ymmärtämään Raamatun syntyhistoriaa ja sitä kautta kirjoittajien alkuperäistä viestiä ja Raamatun varsinaista sanomaa. Parhaassa tapauksessa tutkimus auttaa lukijaa näkemään sen, mikä ”ajaa Kristusta” ja erottamaan sen muusta, ehkä vahingollisestakin tulkinnasta.

Sakari Häkkinen, Kirkko ja Raamattu -kanava